

Datum van
inontvangstneming

:

08/12/2021

Zaak C-632/21

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

14 oktober 2021

Verwijzende rechter:

Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 2 de Granadilla de Abona (Spanje)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

13 oktober 2021

Verzoekende partijen:

JF

NS

Verwerende partijen:

Diamond Resorts Europe Limited (filiaal in Spanje)

Diamond Resorts Spanish Sales, S. L.

Sunterra Tenerife Sales, S. L.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Overeenkomsten betreffende deeltijds gebruik van onroerend goed in de vorm van een abonnement op clubpunten – Vordering tot nietigverklaring van overeenkomsten – Toepasselijk recht

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

Verwijzing met het oog op uitlegging – Artikel 267 VWEU – Overeenkomsten betreffende deeltijds gebruik van onroerend goed – Toepasselijk recht – Toepasselijkheid van het Verdrag van Rome en verordening (EG) nr. 593/2008 op

onderdanen van het Verenigd Koninkrijk – Toepasselijkheid van verordening nr. 593/2008 op overeenkomsten die vóór de inwerkingtreding van die verordening zijn gesloten – Toepasselijkheid van artikel 4, lid 3, en artikel 5 van het Verdrag van Rome – Aard van de contractuele verbintenis – Zakelijke rechten of persoonlijke rechten – Artikel 4, lid 1, onder b) en c), en artikel 6, lid 1, van verordening nr. 593/2008 – Verenigbaarheid van een nationale bepaling met het Verdrag van Rome en verordening nr. 593/2008

Prejudiciële vragen

EERSTE VRAAG: Moeten het Verdrag van Rome van 1980 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst en verordening nr. 593/2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst aldus worden uitgelegd dat zij van toepassing zijn op overeenkomsten waarbij beide partijen onderdanen van het Verenigd Koninkrijk zijn?

Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord:

TWEEDE VRAAG: Moet verordening nr. 593/2008 aldus worden uitgelegd dat zij krachtens artikel 24 ervan van toepassing is op overeenkomsten die vóór de inwerkingtreding van deze verordening zijn gesloten? Zo neen, moeten overeenkomsten betreffende deeltijds gebruik van onroerend goed in de vorm van een abonnement op clubpunten dan worden geacht binnen de werkingssfeer van artikel 4, lid 3, of artikel 5 van het Verdrag van Rome van 1980 te vallen, ook wanneer het de consument is die het recht van een andere staat dan dat van zijn gewone verblijfplaats aanwijst als het toepasselijke recht? Indien het antwoord luidt dat zij onder beide regelingen kunnen vallen, welke regeling krijgt dan voorrang?

DERDE VRAAG: Ongeacht de antwoorden op de tweede vraag: moet een overeenkomst betreffende deeltijds gebruik van onroerend goed in de vorm van een abonnement op clubpunten worden beschouwd als een overeenkomst tot verkrijging van zakelijke rechten op onroerend goed of tot verkrijging van persoonlijke rechten die voortvloeien uit het lidmaatschap van een vereniging?

– Indien ervan wordt uitgegaan dat zakelijke rechten worden verkregen, wordt dan bij voorrang artikel 4, lid 1, onder c), of artikel 6, lid 1, van verordening nr. 593/2008 toegepast om het toepasselijke recht vast te stellen, ook wanneer het de consument is die het recht van een andere staat dan dat van zijn gewone verblijfplaats aanwijst als het toepasselijke recht?

– Indien ervan wordt uitgegaan dat persoonlijke rechten worden verkregen, moeten deze dan worden beschouwd als rechten op de huur van onroerend goed in de zin van artikel 4, lid 1, onder c), of als rechten op dienstverlening in de zin van artikel 4, lid 1, onder b)? En in beide gevallen: dient artikel 6, lid 1, voorrang te krijgen waar het gaat om betrekkingen met consumenten en/of gebruikers, ook

wanneer het de consument is die het recht van een andere staat dan dat van zijn gewone verblijfplaats aanwijst als het toepasselijke recht?

VIERDE VRAAG: Moeten in al deze gevallen de bepalingen inzake het toepasselijke recht in het Verdrag van Rome van 1980 en verordening nr. 593/2008 aldus worden uitgelegd dat zij niet in de weg staan aan een nationale regeling die bepaalt dat „*alle overeenkomsten betreffende rechten op het gebruik van een of meer in Spanje gelegen onroerende goederen gedurende een bepaalde of bepaalde periode van het jaar zijn onderworpen aan de bepalingen van deze wet, ongeacht de plaats en de datum van sluiting ervan*”?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) (hierna: „Rome I-verordening”): artikel 3 (Rechtskeuze door partijen), leden 1 tot en met 4, artikel 4 (Het recht, dat bij gebreke van een rechtskeuze door de partijen toepasselijk is), artikel 6 (Consumentenovereenkomsten) en artikel 24 (Verhouding tot het Verdrag van Rome).

Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst ter ondertekening opengesteld te Rome op 19 juni 1980 (hierna: „Verdrag van Rome”): artikel 3 (Rechtskeuze door partijen), leden 1 tot en met 3, artikel 4 (Het recht, dat bij gebreke van een rechtskeuze door partijen toepasselijk is), leden 2 en 3, en artikel 5 (Door consumenten gesloten overeenkomsten), lid 3.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Ley 42/1998, de 15 de diciembre, sobre derechos de aprovechamiento por turno de bienes inmuebles de uso turístico y normas tributarias (wet 42/1998 van 15 december 1998 inzake rechten van deeltijds gebruik van voor toeristische doeleinden bestemde onroerende goederen en de fiscale voorschriften op dit gebied): artikel 1, lid 1, en tweede aanvullende bepaling.

Ley 4/2012, de 6 de julio, de contratos de aprovechamiento por turno de bienes de uso turístico, de adquisición de productos vacacionales de larga duración, de reventa y de intercambio y normas tributarias (wet 4/2012 van 6 juli 2012 inzake overeenkomsten betreffende deeltijds gebruik van voor toeristische doeleinden bestemde onroerende goederen, vakantieproducten van lange duur, doorverkoop en uitwisseling en de fiscale voorschriften op dit gebied): artikel 1 (Toepassingsgebied) en artikel 2 (Overeenkomst betreffende deeltijds gebruik van voor toeristische doeleinden bestemde onroerende goederen).

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Bij de verwijzende rechter is een vordering ingesteld tot nietigverklaring van twee overeenkomsten (van 14 april 2008 en 28 juni 2010) (hierna: „bestreden overeenkomsten”) tussen de Engelse onderneming DIAMOND RESORTS EUROPE LIMITED (FILIAAL IN SPANJE) en verzoekers in het onderhavige geding, JF en NS, die de Britse nationaliteit hebben. De overeenkomsten hebben betrekking op de aankoop van punten (in dit geval 10 000 en 20 000) die kunnen worden ingezet om gebruik te maken van accommodatie – in Europa, met inbegrip van Spanje – van een club die eigendom is van verweerster (DIAMOND). De consument krijgt geen specifieke accommodatie toegewezen en is niet gebonden aan een specifieke periode van elk jaar, maar ontvangt een catalogus en dient voor elke accommodatie na te vragen of zij op een bepaald moment beschikbaar is.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 2 Verzoekers vorderen nietigverklaring van de bestreden overeenkomsten op grond dat deze niet voldoen aan de vereisten van twee nationale wetten (wet 42/1998, die van toepassing is op overeenkomsten van vóór 2012, en wet 4/2012, die van toepassing is op overeenkomsten van na dat jaar), zoals de inschrijving van het recht van deeltijds gebruik van onroerend goed in het Spaanse kadaster, de concrete vaststelling van de accommodaties die aan de consument worden toegewezen alsook van de kenmerken van deze accommodaties, en de specificatie van de duur van de overeenkomsten, met een maximum van vijftig jaar. Verzoekers kwalificeren de verworven rechten als zakelijke rechten op deeltijds gebruik van onroerend goed.
- 3 Verweerster betwist de vordering om onder meer de volgende redenen: de persoonlijke (niet zakelijke) aard van dit type overeenkomsten; de onterechte toepassing van het Spaanse recht op dergelijke overeenkomsten terwijl het Engelse recht zou moeten worden toegepast, aangezien verzoekers onderdanen zijn van en hun gewone verblijfplaats hebben in het Verenigd Koninkrijk en de verwerende onderneming aldaar haar statutaire zetel heeft (hoewel zij erkent dat zij filialen in Spanje heeft en dat de bestreden overeenkomsten in Spanje zijn gesloten), en de verenigbaarheid van al het voorgaande met zowel het Verdrag van Rome van 1980 (van toepassing op overeenkomsten van vóór 2009) als de Rome I-verordening (van toepassing op overeenkomsten van na 2009).

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 4 In de eerste plaats rijst de vraag welk recht van toepassing is op de bestreden overeenkomsten in het licht van de diverse collisioneregels van het Verdrag van Rome en de Rome I-verordening. De verwijzende rechter verklaart dat volgens de rechtspraak van twee Audiencias Provinciales (in elke provincie aanwezige rechterlijke instantie in tweede aanleg) het Spaanse recht van toepassing is, hetzij

op grond van artikel 3 van de Rome I-verordening (vrije rechtskeuze en toepassing van het recht van de staat waar alle bestanddelen van de overeenkomst zich bevinden – bijvoorbeeld toepassing van het Spaanse recht in geval van betrekkingen tussen een ondernemer en een consument waarbij de ondernemer een filiaal in Spanje heeft, de overeenkomst in Spanje is ondertekend en de verplichtingen van partijen zijn verbonden aan een onroerend goed in Spanje dat hun wordt „toegewezen”), hetzij op grond van artikel 4 van dezelfde verordening (toepasselijk recht bij gebreke van een rechtskeuze, ongeacht of de overeenkomst een zakelijk recht, huur of dienstverlening tot onderwerp heeft). Verweerster betoogt echter dat op grond van artikel 5 van het Verdrag van Rome en artikel 6 van de Rome I-verordening het algemene beginsel van de gewone verblijfplaats van de consument voorrang dient te krijgen, aangezien het om betrekkingen met consumenten gaat; zij voert tevens aan dat dit recht zowel door de consument als door de ondernemer kan worden ingeroepen. Wanneer dit type overeenkomsten onder artikel 6 van de Rome I-verordening wordt geschaard, impliceert dit dat het Engelse recht van toepassing is, daar de gewone verblijfplaats van de consumenten en de statutaire zetel van de onderneming zich in het Verenigd Koninkrijk bevinden.

- 5 Gezien het feit dat het Verdrag van Rome van toepassing was ten tijde van de sluiting van de overeenkomst van 2008, vraagt de verwijzende rechter zich tevens af of de Rome I-verordening – waarbij dat verdrag is ingetrokken zonder dat er een mate van terugwerkende kracht is vastgesteld – van toepassing is op overeenkomsten die vóór de inwerkingtreding van die verordening zijn gesloten, dan wel of de eerdere regeling wordt gehandhaafd.
- 6 Gelet op het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie betwijfelt de verwijzende rechter bovendien of het Unierecht nog steeds van toepassing is op onderdanen van die staat.
- 7 Ten slotte wenst de verwijzende rechter dat de aard van de contractuele verbintenis tussen partijen wordt opgehelderd. Het is volgens hem onduidelijk of de bestreden overeenkomsten resulteren in zakelijke rechten of persoonlijke rechten die voortvloeien uit het lidmaatschap van een vereniging, aangezien de rechten ook kunnen worden beschouwd als rechten op de huur van onroerend goed. In dit laatste geval is de verwijzende rechter van oordeel dat er op grond van artikel 4 van de Rome I-verordening twee mogelijkheden ontstaan (toepassing van het recht van het land waar het onroerend goed is gelegen of toepassing van het recht van het land waar de consument zijn gewone verblijfplaats heeft), afhankelijk van de vraag of de duur van de huurovereenkomst meer of minder dan zes maanden bedraagt.

Op zuiver nationaal niveau merkt de verwijzende rechter op dat de vaststelling van de contractuele aard gevolgen kan hebben voor de geldigheid van de bestreden overeenkomsten, aangezien de Spaanse regeling die ten tijde van de ondertekening van de overeenkomsten van kracht was (wet 42/1998) ze aanmerkte als overeenkomsten betreffende zakelijke rechten op onroerend goed, waarvoor

bepaalde formele vereisten gelden die in het Engelse recht niet worden gesteld. In de rechtspraak is echter geoordeeld dat dergelijke overeenkomsten volgens de huidige regeling (wet 4/2012) overeenkomsten van vereniging zijn en dus aan minder formele vereisten hoeven te voldoen, wat zou betekenen dat ze naar Spaans recht geldig zijn.